

Eka kerta

Biskajalla on joskus tyyntä...

Kuva: Sir Willien kokoelma

Illalla naukkailtiin kaverin kanssa vähän viinaksia. Minulla olisi aamulla aikainen lähtö Helsinkiin, jännitystä ilmassa – eka kerta. Matkalaukku oli pakattuna, paperit kunnossa.

Ilta venähti vähän pitkäksi. Kello soi aamulla varhain. Reippaasti ylös, nyt se on menoa – pitkän odotuksen jälkeen. Nuoren miehen krapula oli ohi parilla lasillisella vettä. Ei muuten toimi enää. Äiti siinä vähän vetisteli, kun nuorimmaistaan maailmalle hyvästeli. Isästä olin näkevinäni, että olin toteuttamassa jotakin sellaista, mistä hänkin oli nuorena uumoillut. Viimeiseksi isä huikkasi vielä perään, ”Muista pitää itsesi miehenä”.

Bussipysäkillä istuskelin matkalaukun päällä, olo oli odottava. Linja-auto tuli ja vei Helsinkiin, siellä taksilla lentokentälle. Kentällä tapasin muut m/s Finnkraftiin lähtijät. Mieleen jäi sähkömies ja hänen vaimonsa, joka itki ja aneli miestänsä lähettämään rahaa. Miehen matkatavarat oli pakattu pahvilaatikkoon, ja laatikko oli köytetty narulla kiinni. Minulla oli sentään matkalaukku, samainen laukku on vieläkin tuossa nurkassa – muistoja täynnä. Sitten koneella Ruotsin puolelle, eka kerta ja potkuri kone.

Illalla saavuimme laivalle, juhlat oli käynnissä. Vanhat oli lähtenny ja uudet tulivat. Mieleepi jäi kokki ”Löhö” ja stuerti. Väkeviä oli nautittu, pidetty ruuat lämpimänä tulokkaille. Löhö kailotti kovaan ääneen verisessä valkoisessa takissaan byssän luukusta. Hulinaa ja hälinää, vein tavarat hyttiin ja sitten syömään. Kyllä ruoka maistuikin, kiitos. Sitten painuin omaan hyttiin, tavarat paikoilleen, vaatteet kaappiin ja yläpunkalle nukkumaan. Jaoin hytin vahtimoottorimiehen kanssa, hän ajoi 12-4 vahtia, oli minua ennen oppilaana.

Uni maittoi hyvin. Herätys, aamupala, konepuolen hyttien laitto. Huomasin heti ensimmäisenä aamuna, että dunkki Paulin herkkua on kuorelliset maapähkinät. Niitä oli turkilla aika läjä, ja vieressä tyhjä Cointreau-pullo.

Hyttien laitton jälkeen eka kerta konehuoneeseen. Ovella katselin silmät ymmyrkäisinä missä täällä on niitä hihnoja ja remmejä joista isä varoitteli. Leidareita alas ja manueerauspaikalle, sitten pääkoneen kierto ympäri, ensimmäinen havainto, jalkineiden valinta täysin väärä. Kumipohjaiset koripallotossut, jotka nykyään näyttävät olevan kovassa huudossa paljaine nilkkoineen, ei ole hyvät konehuoneessa.

Ensimmäinen homma, skotin pesu. Opin mitä on pytsi, mopsi, levanki, turkki, peroliini. Ei muuta kuin töihin. Touhusin ja touhusin kunnes vahtimies koputti olkapäälle, ”Älä nyt ekapäivänä itteäs työllä tapa. Mene kahville ja tuo mulle kans kun tulet alas, kaks palaa sokeria”. Muut oli jo messissä kahvia hörppimässä.

Merellä oltiin, yöllä tultiin Köpikseen bunkraamaan. Dunkki, päivämotori ja minä peilaamaan ja vahtimaan. Poosu huomautti, ”Ole opis tarkkana ettei tule täkkillästi”. Ei ymäärrä mitä se tarkoitti, selvisi myöhemmin.

Kohta saavuttaisiin Biskajalle. Vähän mietitytti, olin kuullut vain sen myrskyävänä mörkönä. Minulle sattui saunan lämmitys vuoro. Puut piti kantaa keulapakan alta paattitäkille saunaan. Oli kiva päästä pois konehuoneesta, tutustua laivan kansijuttuihin.

Biskajan ylitys meni rauhallisesti saunoen, vain vihreän harmaat, isot mainingit laivaa keinuttaen. Sää oli utuisen kostea. Löylyjen välissä täkillä istuen ja olutpullosta naukkaillen tunsin, että tämä on mun juttu.

Gibralttarille saavuttiin, upeeta. Välimeri tuntui jotenkin turvallisen kotoiselta ekakertalaiselle. Sitten Italia alkoi lähestyä, menimme Savonaan. Pauli kysyi, ”Onko poika vielä poika”. Vastasin myöntävästi. ”Savonassa ei mennä naisiin, vartutaan Safiin, minä järjestän jutut” sanoi mies ja virnisti paulimaiseen tyyliin.

Savonassa purettiin lasti, käytiin maissa, kuunneltiin levyautomaatista moneen kertaan Labambola – Nukke pieni mun. Levyautomaatissa näkyi myös pieni kuvaruutu jossa nainen tanssi.

Laiva tyhjänä lähdimme kohti Marokkoa ja Safia, hakeen saviruukkuja matkamunistoksi. Ostin sieltä myöhemmin samanlaisen nahkahatun kuin Irwinilläkin oli.

Saavuimme perille. Otimme vapaata, Pauli, Martti, Eikka ja minä – ja eikun naisiin. Kuljimme kujilla, opas toisella puolella katua näytti suuntaa. Saavuimme perille. Talon emäntä ja meille valitut naiset jo odottelivat. Minulle, ekakertalaiselle oli valittu nuori nainen. Tyttö hoisikin homman hyvin. Eipä siinä kauaa naatiskeltu, kun homma oli selvä. Raha maksuksi. Tyttö olis vielä halunnut villapaitani – mutta enhän minä nyt ainoaa paitaani.

Siinä lähtöä tehdessämme sisälle hyökkäsi vihainen, hurja ukko silmät vihaa leiskuen. Iso emäntä runttasi sen oven väliin ja näytti meille – antaa vetää. Meille tie maittoi.

Jostakin sieltä kujalta nappasi Martti kissan pennu takkinsa sisään laivakissaksi. Kissa jäi myöhemmin Ruotsiin eräälle suomalaiselle satamatyöntekijälle.

Terveisin Pekka Vesala, Kotka.

16.11.1972 - 19.3.1973 Finnkraft